

Samhällsbyggnadskontoret/Gatu- och parkenheten

Handläggare: Ulrika Isgård
Titel: Projektsamordnare/Projektledare
E-post: ulrika.isgard@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott

Investeringar 2024 - Källsortering för sopor på allmän plats

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott föreslår:
Kommunstyrelsen beslutar:

1. Kommunstyrelsen anslår 3 000 tkr i investeringsanslag för förstudie inkluderande framtagning av nödvändiga förutsättningar och lösningsförslag inför lagstiftning gällande producentansvar för förpackningar som ska vara i drift från 2026-01-01.
2. Investeringen finansieras inom beslutad investeringsplan för 2024.
3. Tillkommande kapital- och driftskostnader hanteras vid efterföljande investeringsbegäran när nödvändiga förutsättningar inför genomförandet 2026-01-01 är kända. Inom beslutad investeringsplan för 2025 finns utrymme om 7 000 tkr (totalt investeringsutrymme om 10 000).
4. Uppkomna kapital- och driftskostnader i samband med förstudien beslutas att ingå i kalkyler för efterföljande investeringsbegäran gällande källsortering av sopor på allmän plats. Inarbetas i Mål- och Budget 2026-2028.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Det har kommit en ny lagstiftningen som påverkar kommunens skyldigheter gällande producentansvar för förpackningar på offentlig plats som ska vara i drift från 2026-01-01. Detta uppdrag är komplext. Investeringen gäller en förstudie som ska utreda och definiera samt ta fram berörda platser utifrån de gällande villkoren för "Insamling vid populära platser" och "Insamling vid andra platser". Investeringen finansieras med kommunstyrelsens anslag för investeringar 2024. Tillkommande kapital- och driftskostnader hanteras vid efterföljande investeringsbegäran när nödvändiga förutsättningar och lösningsförslag finns framtagna. Inom beslutad investeringsplan för 2025 finns utrymme om 7 000 tkr (totalt investeringsutrymme om 10 000). Tidplan för genomförande av förstudie Q3 2024 till och med Q1 2025.

Ärendet

Beskrivning

Det har skett förändringar i lagstiftningen som påverkar kommunens skyldigheter gällande producentansvar för förpackningar. Förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar 6. kap.
Då stora delar av den beskrivande texten nedan avser begrepp från lagtext och förordningar används dessa begrepp nedan.

Insamling vid populära platser

8 § Kommunen ska från och med den 1 januari 2026 samla in avfall som består av pappers -, plast -,

glas och metallförpackningar på torg och i parker

1. som har en yta som överstiger 2 000 kvadratmeter,
2. där det uppkommer betydande mängder förpackningsavfall, och
3. där kommunen har renhållningsansvar enligt 2 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

Insamling vid andra platser

Avfall som består av plastförpackningar ska dessutom samlas in på andra populära platser där

1. det uppkommer betydande mängder sådant förpackningsavfall, och
2. kommunen har renhållningsansvar enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

9 § En kommun ska, på de platser och i den omfattning som avses i 5 kap. 14 §

1. underlätta för en producentansvarsorganisation som driver ett retur system att placera ut insamlingskärl för de plastflaskor och metallburkar som ingår i systemet, eller
2. själv placera ut insamlingskärlen.

Kostnaderna för insamlingsarbetet och kommunens informationsinsatser ska producenterna ersätta kommunerna för. Ersättningen bestäms i föreskrifter som Naturvårdsverket meddelar. (NFS 2023:14 ersätter tidigare NFS 2023:1).

Insamling ska ske enligt de olika uppdelningarna för insamling (de så kallade fraktionerna) plast, papper, metall, glas/plast/pant, plast + metall enligt internationell märkning.

Förstudie

Syftet med förstudien är att utreda och definiera omfattning samt ta fram förslag på berörda platser utifrån de gällande villkoren ovan för "Insamling vid populära platser" och "Insamling vid andra platser". Förstudien ska ge svar på flertalet frågor där det idag inte finns några givna svar.

Det behöver bland annat fastställas ansvar för olika delar som kärl, hantering och tömning, lokalisering, kostnadsfördelning mellan olika parter och hantering vid felsorteringar.

Förstudien ska även ge en mer preciserad kostnadsbedömning inför framtagandet av tjänsteutlåtande av investeringsbeslut.

Förstudien pågår fram till och med Q1 2025.

Lagkrav

- Kommunen har renhållningsansvar enligt 2 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
- Miljöbalken (1998:808), revideringar i kap. 15.
- Avfallsförordning (2020:614), t.o.m. SFS 2022:1871
- Förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar
- Förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar 6 kap. från 2026-01-01

Koppling till gällande styrdokument

I Mål och Budget 2024-2026 har kommunfullmäktige delegerat till kommunstyrelsen att fatta beslut om investeringar upp till ett totalt belopp om 150 mnkr för år 2024. Investeringen om 3 000 tkr ryms inom denna delegation och finns med i beslutad investeringsplan för år 2024.

Denna investering kopplar till målområdena

- Målområde 1 – Norrtälje kommun ska ha en sund och hållbar ekonomi.
- Målområde 3 – Norrtälje kommun ska vara en trygg och säker kommun – i både vardag och kris.
- Målområde 6 – Norrtälje kommun ska vara en sammanhållen och företagsvänlig kommun – där människor utvecklas och entreprenörskap uppmuntras.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Förstudien kommer att ingå i kommande investering för Källsortering för sopor på allmän plats. Medlen om 3 000 tkr (av investeringsutrymmet om 10 000 tkr i investeringsplan) möjliggör en förstudie med framtagning av nödvändiga förutsättningar inför ekonomiska kalkyler samt föreslaget genomförande. Omhändertagandet av insamlingen utifrån förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar ska vara i drift från och med 2026-01-01.

Förvaltningens analys och slutsatser

Gatu- och parkenheten önskar med hänvisning till ovanstående beskrivningar investeringsmedel för att möjliggöra framtagning av första delen i detta uppdrag i form av en förstudie.

Förstudie kommer ge förutsättningar till framtagning av ekonomiska kalkyler som ligger till grund för kommande investeringskostnader då dessa i dagsläget inte är kända och detta avser lagkrav och komplext.

Utifrån givna slutsatser i förstudiens kommer gatu- och parkenheten därefter ta fram ett kompletterande tjänsteutlåtande för de tillkommande kostnaderna för genomförandet av uppdraget där även de upparbetade kostnaderna för förstudien inkluderas.

Tidplaner

Förstudien drivs under Q3 2024 till Q1 2025.

Anna Keskitalo
Samhällsbyggnadsdirektör
Samhällsbyggnadskontoret

Karin Tarre Olthoff
Enhetschef, Gatu- och parkenheten
Samhällsbyggnadskontoret

Beslut skickas till

Handläggare/Samhällsbyggnadskontoret
Samhällsbyggnadsdirektör/Samhällsbyggnadskontoret
Gatu- och parkchef/Samhällsbyggnadskontoret
Gatupark (gatupark@norrtaalje.se)
Controller/Kommunstyrelsekontoret
Koncerncontroller/Kommunstyrelsekontoret